

úrad, aby mu bylo sděleno, jaké pokyny budou dány česko-slovenskému rozhlasu a tisku ve smyslu výše označeném.

Vyslanec:
Dr. M. Kobr v. r.

SNA, Vládný delegát pri MZV, kart. 2, č. 82/39 – dův. Odpis, strojopis.

¹ Pozri dok. č. 112.

² Uvedený dokument sme nemali k dispozícii.

³ Išlo o báseň A. Žarnova Šurany.

⁴ Pozri dok. č. 92.

⁵ Pozri dok. č. 106.

121

26. január 1939, Bratislava.

Správa Prezídia Krajiniského úradu okresným náčelníkom, policajným riaditeľom a prednostom štátnych policajných úradov o obnovení rokovania s Maďarskom a výzve k vytvoreniu priaznivej atmosféry vo verejnosti.

Ako bolo svojho času rozhlasom i v dennej tlači uverejnené, prerušené boli v mesiaci decembri 1938 následkom stále sa opakujúcich pohraničných incidentov¹ jednaní vo všetkých česko-slovensko-maďarských komisiách, pojednávajúcich prevedenie viedeňského arbitrážneho výroku zo dňa 2. novembra 1938.

Po diplomatickom riešení incidentov i znepokojujúcej propagandy maďarskej zahájené boli dňa 26. januára 1939 znovu jednaní vo všetkých zmiešaných komisiách.

V záujme kľudného a úspešného skončenia týchto rokovaní a budúceho priateľského, susedského nažívania oboch národov je treba vyvarovať sa akýchkoľvek činov a verejných prejavov proti maďarskému národu a vláde, ktoré by mohli slúžiť k oprávneným sťažnostiam a prípadne i retorzným opatreniam zo strany Maďarska.

Maďarskí vládni činitelia prisľúbili učiniť všetky potrebné opatrenia, aby štvavá kampaň rozhlasu i tlače bola zastavená a vydali tiež pokyny úradným činiteľom v odstúpenom území k umiernenému postupu proti Slovákom a k zastaveniu vypovedania².

V prvom rade je však treba vytvoriť znesiteľné pomery menovite v pohraničných okresoch slovensko-maďarských. Za týmto účelom nech páni prednostovia úradov spoločne so styčnými dôstojníkmi vyvíjajú častejší styk s maďarskými úradnými činiteľmi (veliteľmi pohraničných praporov a hlavnými slúžnymi), ktorých treba zdvorilou formou upozorniť na prisľub maďarských vládnych činiteľov s tým, že akéhokoľvek porušenie tohto prisľubu prinútilo by slovenskú vládu k retorzným opatreniam.

Upodozrievanie maďarských úradných činiteľov, že by Hlinkova garda, alebo dokonca armáda, či iné formácie pripravovali na určitých úsekoch vpády do odstúpeného územia, alebo že by úradní činitelia Slovenskej krajiny podporovali dajakým spôsobom odpor slovenského obyvateľstva v odstúpených územiach proti úradom a platnému právnemu poriadku, treba čo najkategorickejšie

podvrátiť ako pravde nezodpovedajúce. Hlinkova garda nie je ozbrojenou formáciou a jej úloha je výlučne vnútroštátna.

Šéf Úradu propagandy Slovenskej krajiny učinil okrem toho všetky opatrenia, aby tak v slovenskom rozhlase, ako aj v dennej tlači nebolo uverejňované nič, čím by sa maďarský národ a jeho predstavitelia mohli cítiť dotknutí.³

Slovenská vláda však očakáva, že podobné opatrenia budú učinené a menovite aj dodržiavané zo strany maďarských úradov a orgánov a že obzvlášť v pohraničnom území bude zastavená akákoľvek propaganda a podvrátna činnosť.

Páni prednostovia úradov nech pečlivo pozorujú vo svojich správnych obvodoch každé hnutie, ktoré by odporovalo týmto smerniciam.

Ak by sa menovite v pohraničnom území vyskytli napriek tomuto postupu *vážnejšie* incidenty, treba tieto okamžite telefonicky hlásiť Prezídium krajinského úradu.

SNA, KÚ, kart. 305, č. 7 503. Koncept, strojopis.

¹ Pozri dok. č. 83.

² Pozri dok. č. 120.

³ Dňa 24. 1. 1939 A. Mach telefonoval na ministerstvo vnútra toto: „Maďarský konzul v Bratislave vrátil sa z Budapešti a v rozhovore mi zdelil, že maďarské úrady dali rozhlasu a tlači pokyn, aby zanechali všetky útoky proti Česko-Slovenskej republike a proti Slovensku. Ako sme to pozorovali, maďarská tlač a rozhlas v posledných dňoch hodne zmiernili tón. Maďarský konzul žiadal, aby podobné opatrenie urobili aj slovenské úrady. Na základe rozhodnutia pána predsedu vlády Úrad propagandy urobil už v tomto smere potrebné opatrenia a informuje teraz o tom aj Ministerstvo vnútra Slovenskej krajiny. Poznomenáva sa, že pre nastávajúce vyjednanie s Maďarmi treba vytvoriť znesiteľné a priateľské ovzdušie. Úrad propagandy žiada ďalej, aby vypovedanie maďarských prislušnikov bolo vyzdvihnuté a podriadeným úradom boli dané príslušné pokyny.“ – Záznam telefonátu. – SNA, KÚ, kart. 305, č. 6 065.

122

26. – 27. január 1939, Budapešť.

Správa česko-slovenskej delegácie o rokovaní právnej komisie o otázkach kolonistov, evakuácie osôb, vzájomnej amnestie, štátneho občianstva a opcie.

Zpráva právni komise

Na pořadu jednání byly otázky:

1. otázka stížností a kolonistů,
2. otázka amnestie,
3. otázka stěhování,
4. otázka státního občianství a opcie.

1. Předseda maďarské delegace *Tomcsányi* poukázal na nedorozumění, které vzniklo při vykazování slovenských kolonistů z území postoupeného Maďarsku. Tvrdí, že jsou to kolonisté, kteří sami odcházejí a uvádí případ z okolí Komárna, kde maďarské orgány samy nedovedly rozhodno-